میراث

نمایشگاه‌های دوره قاجار در ماه خدا

خواندن تاریخ گذشتگان یکی از لذت‌های زندگی به شمار می‌رود و عبدا... مستوفی در کتاب «شرح زندگانی من» به تاریخ اجتماعی و اداری دوره قاجار پرداخته و در بخش‌هایی از این اثر به اتفاقات ماه مبارک رمضان اشاره می‌کند. در ذیل روایتی از بازارگردی مردم را در ماه مهمانی خدا می‌خوانیم: «یکی از کارهای رایج، گردش در بازارها بود. مردم به‌خصوص اعیان بعد از نماز ظهر و عصر و شنیدن موعظه برای گذراندن وقت به بازار می‌رفتند و خریدهایی هم می‌کردند و به بعضی دکان‌های خرازی و بزازی به‌خصوص دکان حاجی ابوالفتح بلورفروش حکما سری می‌زدند. در دوره‌های سابق بر این دوره، تجار حجره‌های صحن امامزاده زید را در ماه رمضان موقتا اجاره کرده، هر یک شعبه‌ای از دکان خود را به آنجا برده و نمایشگاهی ترتیب می‌دادند و این بهترین تدبیر برای فروش امتعه بود. مردم به‌خصوص طبقه اعیان به این محل می‌آمدند، خلاصه و سرگل همه‌چیز در آنجا جمع بود. برفرض که چیزی نمی‌خواستند بخرند در صحن امامزاده گردش می‌کردند و وقت می‌گذراندند.

کمتر کسی از اهل شهر بود که ماه رمضان لامحاله یک‌بار به این نمایشگاه نیاید. ما که منزلمان سرچشمه و نزدیک به مدرسه سپهسالار بودیم، تقریبا هرروز به این نمایشگاه می‌رفتیم. ناصرالدین‌شاه هم یکی دو بار برای گردش به این نمایشگاه آمده، توپ چیت و گاز بین زن‌ها انداخته بود.»

بازگشایی در تاریخی کاخ گلستان به روی گردشگران

کاخ جهانی گلستان، یکی از مقاصد گردشگری مهم پایتخت به شمار می‌رود و طبق گفته‌های آفرین امامی، مدیر کاخ قرار است پس از ۴۰ سال، در تاریخی آن که به باب عالی مشهور است، به روی مردم بازگشایی شود؛ اتفاقی که اگر کرونا نبود سال گذشته محقق می‌شد.

ورود از این در که در ضلع شرقی کاخ قرار دارد، به گردشگران اجازه می‌دهد همان ابتدا المان‌های باغ ایرانی کاخ گلستان را ببینند، در حالی که این مساله از در غربی امکان‌پذیر نبود.

امامی درباره اهمیت این باب عالی می‌گوید: در دوره قاجار این در، محل رفت‌وآمد اختصاصی شاهان بوده و بعد از آن در دوره پهلوی دوم هم برای استفاده از کتابخانه سلطنتی مورد استفاده قرار می‌گرفت و ما نیز برای بازگشایی آن اقدامات مختلف از جمله مرمت و راه‌اندازی ساعت شمس‌العماره را انجام داده‌ایم. / جام جم دیلی

کارخانه سیمان تهران در حال بلعیدن کوه بی‌بی‌شهربانو و بناهای تاریخی آن است

عکس: جام جم / مجید آزاد

گزارش جام جم از شرایط نگران‌کننده کوه‌خواری در کوه بی‌بی شهربانو در شهرری

بی‌بی شهربانو می‌میرد؟

نمایی از بقعه منتسب به همسر امام سوم شیعیان

حفاری کوه برای تولید مواد اولیه کارخانه سیمان

حدود ۴۰۰ متری استودان‌گبرها بر اثر انفجارهای پیاپی گودال بزرگی ایجاد شده و آب‌های باران که پیش‌تر از دهانه کوه و توسط چشمه موجود در منطقه بی‌بی‌شهربانو به مزارع ری و ورامین می‌رسید، حالا با تغییر مسیر در این گودال‌ها جمع می‌شود

زهرا رمضانی

ایران

بی‌بی‌شهربانو شاید تنها کوهی باشد که هم ارزش طبیعی دارد و هم ارزش میراثی و معنوی؛ هم حکایت‌های تاریخی پشت آن نشسته و هم قصه‌های مذهبی جذاب در سینه دارد. این کوه ارزشمند که نشان و برند شهر تاریخی ری هم هست و مورد ستایش ایرانیان در دوره‌های مختلف، حالا بی‌هیچ حمایت و مهربانی نه‌تنها به حال خود رها شده که هر روز چنگال تیز و آهنی لودرها و بولدوزرها و بیل‌های مکانیکی در جای‌جای سینه آن فرورفته و تکه‌ای از آن را شکسته و خرد کرده و به کارخانه سیمان می‌برند. این کار به کمک انفجارهای پیاپی صورت می‌گیرد؛ انفجارهایی که در حال شکافتن کوه هستند و نشانه‌اش آبگیرها و چاله‌های آبی که اخیرا در دل کوه ایجاد شده است. با این روند بزودی کوه باستانی و همه آثار تاریخی که در آغوش گرفته بلعیده و از روی زمین محو و نابود خواهد شد.

شهرری در جنوب پایتخت بیش از هرچیز به کوه باستانی‌اش شهره است؛ کوهی که ارزش و شهرت خود را از یک بقعه تاریخی می‌گیرد؛ بقعه و آرامگاه بی‌بی‌شهربانو. این آرامگاه که در دامنه جنوبی کوه واقع شده علاوه بر ارزش تاریخی، ارزش معنوی بسیاری هم برای ایرانیان دارد، چه این‌که بنابر عقیده‌ای مرقد شهربانو، همسر امام حسین(ع) و مادر امام سجاد(ع) است و زیارتگاه برخی شیعیان. «گنبد اینانج» و «برج نقاره‌خانه» متعلق به سده ششم هجری قمری در دامنه جنوب غربی کوه بی‌بی‌شهربانو از دیگر آثار تاریخی شهرستان ری به شمار می‌روند. سال‌هاست اما یك کارخانه سیمان با تولید ده‌ها میلیون تن سیمان در سال در جوار این کوه قرار گرفته و با ارتزاق از جان کوه به‌عنوان مواد اولیه تولید سیمان، هم پدیده کوه‌خواری و تخریب تدریجی میراث تاریخی معنوی آن را به اوج رسانده و هم آلودگی‌های محیط‌زیستی (ازجمله گردوغبار) برای مردم منطقه ایجاد کرده‌است. اینها که گفتیم اتفاق تازه‌ای نیست و مدت‌هاست به دغدغه فعالان میراثی تبدیل شده و واکنش مسؤولان نهادهای مختلف را به دنبال داشته، هرچند بدون کمترین نتیجه رضایتبخشی از تعطیلی یا اصلاح نحوه فعالیت کارخانه سیمان. یك رویداد جدید اما دوباره نگرانی میراثی‌ها درخصوص فعالیت کارخانه‌سیمان و معدن‌کاوی در این طبیعت ارزشمند را برانگیخته‌است و آن ایجاد آبگیرهایی در نزدیکی استودان‌گبرهاست که حکایت از تغییر مسیر آب چشمه تاریخی کوه بی‌بی‌شهربانو و خروج آب از لایه‌های زمین بر سطح آن است؛ اتفاقی که نشان‌دهنده لرزش‌های عمیق و مخرب کوه است و هشداری برای تخریب این طبیعت باستانی و معنوی و آثار و بناهای ارزشمندش.

کوهی که نصف آن آب رفته

احمد ابوحمزه، کارشناس تاریخی و عضو هیات‌علمی دانشگاه فرهنگیان که اولین عکس‌ها را از فاجعه جدید منطقه (آبگیرهای تازه‌ایجادشده) منتشر کرده به جام جم می‌گوید: در این منطقه نیز مانند شمال تهران و علی‌رغم توصیه‌های چندباره رهبری پدیده کوه‌خواری در حال انجام است و سنگ‌های آن برای استفاده به کارخانه‌سیمان برده می‌شوند، حتی قرارگیری کوه در وسط شهر هم مانعی برای انجام انفجارهای متعدد نشده‌است. جدا از خسارت‌های جبران‌ناپذیر زیست‌محیطی و اثرگذاری برحیات‌وحش منطقه، این کوه که میلیون‌ها سال عمر دارد امروز تکه‌تکه شده و حتی وسعتش به نصف کاهش پیدا کرده‌است. مساله‌ای که ابوحمزه درباره‌اش می‌گوید: بعد از این‌که تغییر شکل کوه با اعتراض مردم روبه‌رو شد حالا کار را از طریق انفجار و ایجاد گودال‌هایی دره‌مانند در دل کوه دنبال می‌کنند، در حالی که قطعا به دلیل وجود آثار تاریخی مهم در این منطقه باید از آن حفاظت شود.

آبگیرها؛ نشانه‌های خطرناک

استودان‌گبرها، اثر تاریخی دیگری در دامنه شمالی کوه بی‌بی‌شهربانو و محلی است که زرتشتیان اجساد مردگان خود را در آنجا طعمه حیوانات می‌ساختند. حدود ۴۰۰ متری استودان‌گبرها بر اثر انفجارهای پیاپی گودال بزرگی ایجاد شده و آب‌هایی باران که پیش‌تر از دهانه کوه و توسط چشمه موجود در منطقه بی‌بی‌شهربانو به مزارع ری و ورامین می‌رسید، حالا با تغییر مسیر در این گودال‌ها جمع می‌شوند. ابوحمزه درباره این می‌گوید: قطعا در چنین شرایطی آب به مزارع پایین‌دست نمی‌رسد و از طرف دیگر باعث ایجاد نم و رطوبت در بناهای تاریخی و نابودی آنها می‌شود، البته خود کوه را نیز از لحاظ میراث طبیعی از دست خواهیم داد. خالی شدن محوطه پشت برج نقاره‌خانه هم از دیگر نگرانی‌هایی است که این کارشناس تاریخی به آن اشاره کرده و می‌افزاید: این مساله باعث می‌شود تا با هر انفجاری احتمال ریزش کوه و تخریب کامل این بنا وجود داشته باشد. به گفته او، این بناها جزو میراث تاریخی و ارزشمند کشور هستند، اما چون به آنها با دید علمی و ارزشی نگاه نمی‌شود و صرفا موضوعات مادی در این منطقه مد نظر قرار گرفته، شاهد وضعیت تاسف‌بار فعلی هستیم.

زور شهرداری نمی‌رسد

محمدباقر فرهند، شهردار منطقه ۲۰ تهران با تاکید بر این‌که ما اجازه برخورد با کارخانه‌سیمان این منطقه را نداریم به ما می‌گوید: با آن‌که بقعه مبارکه بی‌بی‌شهربانو را در این کوه باستانی داریم که اثری ارزشمند و واجب ثبت ملی است اما شرکت سیمان تهران از کوه این منطقه برداشت بی‌رویه انجام می‌دهد و این پدیده باعث تخریب بخش بزرگی از کوه شده و به معنی واقعی پدیده کوه‌خواری در حال انجام است. تخریب برخی دخمه‌ها که آرامگاه‌های تاریخی این منطقه بوده و قدمتی به درازای دوره ساسانی دارند، آن هم بر اثر استخراج سنگ‌های مورد نیاز کارخانه سیمان مساله تاسف‌باری است که فرهند به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: انفجارها باعث شده تکه‌سنگ بزرگی که درست بالای بقعه بی‌بی‌شهربانو قرار دارد، از کوه جدا شود و هرلحظه این امکان وجود دارد بر اثر لرزش‌های بسیار کوچک سقوط کرده و باعث تخریب کامل این بقعه شود.

این کوه مال ماست

نکته قابل تامل اما به گفته شهردار منطقه ۲۰ ادعای عجیب کارخانه سیمان برای ادامه فعالیتش است که فرهند درباره‌اش به ما می‌گوید: کارخانه سیمان تهران مدعی است از قدیم در این محل حضور داشته و بعد فضای شهری به آنجا گسترش پیدا کرده‌است. کارخانه سیمان همچنین عنوان می‌کند مجوزهای لازم را از سازمان محیط‌زیست و مراجع بالادستی دارد و مهم‌تر این‌که حتی سند این کوه را هم در اختیار دارند، هرچند تاامروز سندی از آنها ندیده‌ایم.

باید ثبت ملی شود

شهردار منطقه ۲۰ در ادامه می‌گوید: اگرچه دست روی دست گذاشتن برای متوقف کردن کارخانه سیمان حتی هر لحظه‌اش آسیب‌های جبران ناپذیری به این منطقه تاریخی و گردشگری وارد می‌کند، اما شهرداری این منطقه تلاش دارد با فراهم‌سازی حضور مردم در بقعه بی‌بی‌شهربانو بتواند در انجام فعالیت‌های این کارخانه مانع تراشی کند. شهرداری تهران از طریق شورای شهر مصوبه‌ای برای ثبت این کوه دارد و کارهای مربوط به آن را دنبال می‌کند. ما نیز تلاش داریم با پیاده راه سازی و ایجاد بوستان‌های مختلف از پایین کوه تا محل بقعه بتوانیم مردم را به حضور در آنجا تشویق کنیم.

ثبت بی‌فایده پوسته کوه

اگرچه کارخانه سیمان معتقد است برداشت کنترل شده از کوه دارد، اما فرهند می‌گوید من شخصا نگاه دیگری دارم و آن را مصداق کوه‌خواری می‌دانم. به رغم این‌که شهرداری تهران پیگیر ثبت این کوه است، اما تا جایی که اطلاع دارم میراث فرهنگی تنها با ثبت پوسته کوه موافقت کرده و این مساله خود باعث تداوم فعالیت‌های کارخانه سیمان می‌شود.

بی‌بی‌شهربانو خاطره می‌شود

نکته قابل تامل درباره کارخانه سیمان این است که به گفته فرهند سازمان محیط‌زیست معدن جایگزینی هم به آنها معرفی کرده اما گویی این معدن چندان مورد استقبال آنها قرار نگرفته و اگر وضعیت به همین روال ادامه پیدا کند حداکثر ۲۵ سال آینده دیگر هیچ اثری از کوه بی‌بی‌شهربانو نخواهد بود.

دیگر کوهی برای ثبت نمانده

کوه‌خواری آن هم در منطقه تاریخی و گردشگری مانند بی‌بی‌شهربانو در حالی بی‌وقفه ادامه دارد که همه مسؤولان از شهرداری منطقه گرفته تا اداره کل میراث فرهنگی شهرری معتقدند باید اجماع جمعی بین همه دستگاه‌ها برای رسیدن به راه‌حل نهایی در این زمینه صورت بگیرد، در غیر این صورت هیچ کدام از این دو دستگاه نمی‌توانند کاری برای توقف فعالیت‌های تخریبی در این کوه انجام دهند. تقی پور، رئیس اداره میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی شهرری به جام جم می‌گوید: بازدیدهای دوره‌ای مان را انجام می‌دهیم اما فعالیت کارخانه‌سیمان معضل بزرگی است. متاسفانه اتفاقات آن منطقه کاملا آگاهانه انجام می‌شود و بحث کوه‌خواری و بهره‌برداری آسیب‌های زیادی را وارد کرده‌است. در حالی که باید به تاریخ شهرری احترام گذاشت و مسؤولان مختلف از جمله شهرداری تصمیمات قاطعی در این زمینه بگیرند. به گفته او تنها کاری که این سازمان می‌تواند انجام دهد رصد دوره‌ای از آثار ثبت شده و غیرثبت شده‌است، همان طور که چشمه‌علی ثبت طبیعی شده، تلاش داریم کوه بی‌بی‌شهربانو هم ثبت طبیعی شود و کارهای مربوط به آن در حال پیگیری است تا از این طریق بتوان قوانین سختگیرانه‌تری را اعمال کرد، اما این مسؤول هم قبول دارد احتمال از بین رفتن این کوه تا پیش از ثبت طبیعی آن بسیار زیاد است.

وزارت صمتی‌های نظاره‌گر

تقی‌پور وارد شدن خسارت به ابنیه تاریخی این منطقه را تا امروز رد می‌کند و می‌گوید: البته از آنجا که هرازگاهی در این منطقه انفجارهایی صورت می‌گیرد، طبیعتا بر بناهای تاریخی اثر می‌گذارد، به همین دلیل مسؤولان همه دستگاه‌ها از جمله شهرداری، شورای شهر، فرماندار، محیط‌زیست، مجلس و... باید به جای صحبت کردن به یک تصمیم اجرایی برسند تا فعالیت‌های کارخانه سیمان متوقف شود. تاکید او برای پیدا کردن راه‌حل اساسی این منطقه، تعیین تکلیف وضعیت کارخانه سیمان است، مساله‌ای که در عمل برای توقف آن کاری از دست میراثی‌ها و شهرداری‌ها بر نمی‌آید؛ چراکه این بخش متولی خاص خودش را در کشور دارد و آن وزارت صمت است که باید وارد میدان شده و مسؤولان این کارخانه را مجبور به استفاده از معدن جایگزین کند. موضوعی که به نظر نمی‌رسد هیچ‌گاه برای متولیان این وزارتخانه چه حالا و چه در گذشته دارای اولویت بوده باشد. در اصل سکوت وزارت صمتی‌ها و زیرمجموعه‌های مربوط به این وزارتخانه باعث شده کارخانه سیمان تهران بی‌هیچ نگرانی ای به کوه‌خواری در منطقه ادامه دهد و با بیل‌های مکانیکی تیشه به ریشه تاریخ هزارساله این منطقه بزنند.

آرامگاه بی‌بی‌شهربانو روی کوه باستانی که در حال ویران شدن است

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۹۰۶

جدول عادی

افقی: ۱) باغ تاریخی و گردشگری بیرجند- غریبه ۲) سنگی زینتی- مصونیت از خطر- نوعی خویشاوندی ۳) پشت سر امام جماعت نماز گزاردن- فصل سرما ۴) نام برده- به یکدیگر نامه نوشتن- پول ژاپن ۵) زن ساکن صومعه- زیبا- غزال ۶) قدیمی و باستانی- پدرمرده- فرود آمدن ۷) تیرپیکاندار- طلاق- به پیشانی می‌بندند ۸) فرومایه- شهرستانی در سیستان و بلوچستان- سست ۹) تخریب‌کننده اموال عمومی- از دین برگشتن- جای پا ۱۰) پیشه‌وران- اذیت- قوم آتیلا ۱۱) رنگ آرامش‌بخش- پیشوا- آنچه غیر از خدا باشد ۱۲) هزار کیلو- از باشگاه‌های فوتبال امارات- لگام ۱۳) مراسم بزرگداشت- رشته‌هایی از پوست یا ساقه گیاه ۱۴) پیك کاغذی- راه باریك و سرپوشیده- خنده‌دار ۱۵) توانا در خلق آثار هنری- فیلمی ساخته رخشان بنی‌اعتماد با بازی زنده یاد عزتا... انتظامی.

عمودی: ۱) بوی خوش- واحد اندازه‌گیری توان- جواب سربالا ۲) پرگویی- نوعی عدسی محدب- شالوده ۳) مطابق گذشته- زاپاس- دستور ۴) نام دو استخوان بالای سینه- به یکدیگر ساییده‌شده- اسب سیاه ۵) پرورش- سرشار ۶) از عناصر چهارگانه- دشنام‌گو- حریف جنگی ۷) روزها- حنا- هدیه دادن ۸) پرهای انتهایی بدن پرندگان- دسر فرانسوی پرطرفدار- آقای آلمانی ۹) زد و خورد- واحد بین‌المللی فرکانس- فلانی ۱۰) لباس کوتاه جلوباز که روی لباس‌های دیگر می‌پوشند- کلمه پرسشی- ننر ۱۱) انگشت اشاره- آگاهانه ۱۲) پاك‌شده با آب- بسیار مهربان- شرکتی که سرمایه آن متعلق به چند نفر است ۱۳) سوره هفتاد و هشتم قرآن- پزشکان- شاخه‌ای از مهندسی که با تکنولوژی پرواز سروکار دارد ۱۴) ساختمان‌ها- از جنگ‌های امام علی(ع)- دوستی ۱۵) عدد ماه- پیمودن- ورزش یخ و چمن.

جدول ویژه

افقی: ۱) نام خانوادگی زرتشت- بازیچه ۲) مشاهده کردن- قلاب سنگ- از اسباب توزین ۳) پرنده افسانه‌ای- هنگام ورود به جایی گفته می‌شود ۴) برتر از دیگران- درختچه مناطق گرمسیری- ضمیر جمع ۵) عامل سازگاری یا ناسازگاری خونی- بها بازار- پارسایی ۶) برادر پدر- بشقاب پرنده- تازه ۷) روز گذشته- آشنا بودن با کسی یا چیزی- پیوندهای نسبی ۸) ارتعاش- دیواری که آجرهای آن به صورت پله‌ای در هم چفت شده باشد- آتش ۹) کهنه و فرسوده- چهره- طاقچه بالا ۱۰) حنظل- آینده- زندان مسعود سعد ۱۱) رخنه‌گر اینترنتی- عنصری گازی و کمیاب- کوزه آب ۱۲) پول ژاپن- دیه- یار ژولیت ۱۳) فیلمی ساخته جیمز کامرون- ملاك سنجش ۱۴) غذای مغز- گواهی پایان تحصیلات متوسطه- تازه به راه افتاده ۱۵) دریاچه دائمی فارس- سرباز چریك.

عمودی: ۱) شیرینی تبریز- از آثار شهید مرتضی مطهری- مفقود ۲) جهت- اولین پادشاه آراگون- ساحل دریا ۳) پدر و پسر نقاش فرانسوی- قدر زر می‌داند- کتاب هندو ۴) بی‌همتا- آسمان سنگ- مشرق ۵) ایوان عبرت- سنگدلی ۶) گریزگاه- ماه دهم قمری- نام اسب زورو ۷) لغوکردن- کوزه‌گر- گوشه‌ای در آواز ابوعطا ۸) بوی رطوبت- برج تماشایی میبد بازمانده از دوران قاجار- تکرار حرفی ۹) مشگین شهر سابق- وجود ندارد- دیکته ۱۰) گوشه‌ای در دستگاه همایون- افزون‌شونده- از خلفای راشدین ۱۱) خبرگزاری دانشجویان- قیادت ۱۲) کوشش- معصیت- بیمار روحی ۱۳) چاق و کوتاه- زندگی- هنگام ظهر ۱۴) هراس- دستگاه خارج از رده- عضو رونده ۱۵) سنگ ریزه- فیلمی ساخته داوود میرباقری- وزنده.

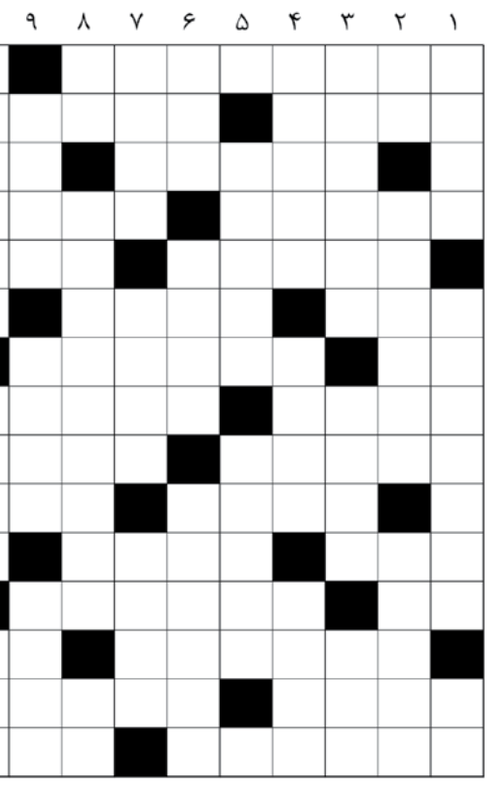

حل جدول عادی شماره ۵۹۰۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ز	ن	د	ا	ن	ب	ن	ا	■	ا	ر	ا	د	ا	ن
۲	ر	ی	ا	■	ت	و	ر	م	■	پ	ی	ش	ف	ن	گ
۳	ا	و	ل	ی	س	■	ک	ت	ا	ب	ا	■	ا	س	ا
۴	ا	م	و	ا	ج	■	س	ی	ر	چ	■	م	ع	ا	ش
۵	■	ع	■	د	ی	ه	ی	م	■	و	ی	ش	ی	■	■
۶	ص	ر	ی	ح	■	س	ا	ب	ر	■	ن	س	ی	ا	ن
۷	ا	ی	■	ه	ز	ا	و	ه	■	ن	ف	ر	و	ن	■
۸	ب	ل	د	■	ک	و	ی	ر	ل	و	ت	■	ش	ب	ح
۹	■	ک	ن	ت	ر	ل	■	ا	و	ا	ن	س	■	ی	ب
۱۰	م	س	ی	ح	ی	■	ک	م	ا	ل	■	ا	م	ا	س
۱۱	ح	■	■	ی	ا	ه	و	■	ه	ا	م	ت	■	ی	■
۱۲	ر	ن	ج	ر	■	م	س	ل	ک	■	ق	ا	ع	د	ه
۱۳	ا	ی	ز	■	ک	ر	ن	ا	■	ک	ا	ن	ا	ل	■
۱۴	ب	ر	ی	ب	ر	ی	■	م	ر	ی	م	■	ل	ب	ه
۱۵	ی	و	ل	د	ا	ش	■	پ	ن	ا	ه	ک	ی	ر	ی

حل جدول ویژه شماره ۵۹۰۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ص	ا	د	ق	چ	و	ب	ک	■	ا	ن	ع	ک	ا	س
۲	د	ه	ا	■	ا	ن	ش	ا	■	ر	و	د	س	ر	خ
۳	■	م	م	ز	و	ج	■	م	د	ا	د	■	ا	ی	ن
۴	ت	ر	ی	ک	و	■	ص	و	ا	ب	■	ب	د	ب	و
۵	ا	■	ا	ر	ش	ا	د	■	ل	ه	ا	ک	■	■	ر
۶	گ	ب	ر	ی	■	س	ب	ب	ی	■	ر	و	د	ک	ی
۷	و	ه	■	ا	ی	ا	ر	ه	■	غ	ت	ب	ا	ت	■
۸	ر	ا	م	■	س	ن	ک	ب	ل	ا	ش	■	ل	ا	م
۹	■	ر	ی	و	ا	س	■	و	ی	ر	ا	ژ	■	ب	ز
۱۰	ن	ی	م	ر	و	■	ل	د	ن	ی	■	و	ر	ی	د
۱۱	ا	■	■	ت	ل	ق	ی	■	د	ه	ک	ی	ا	■	و
۱۲	ز	ی	و	ر	■	ا	م	ک	ا	■	ن	ی	ز	ا	ر
۱۳	پ	و	ل	■	ک	ی	و	ی	■	م	و	ه	ب	ت	■
۱۴	ر	ک	ت	ا	ی	م	■	س	ا	ل	ن	■	ق	ا	ف
۱۵	ی	ا	ل	ل	ه	■	و	ا	ک	ی	ز	ا	ش	ی	■